

YAYINLAR

THE EVOLUTION OF THE IGNEOUS ROCKS, FIFTIETH ANNIVERSARY PERSPECTIVES

*E. S. YODER, Jr., ed. 1979
Princeton University Press, 588 sayfa,*

Bowen "Magmatik Kayaların Evrimi (The Evolution of the Igneous Rocks)" adlı kitabını 1928 te yayınlamıştı. Bu kitap petrolojik süreçleri etkileyen fizikokimya kurallarını tanımlıyor, analizlerini veriyor ve uygulanma yollarını göstererek petrolojide yeni bir çağ açıyordu* Günümüzde ise Bowen'ın 54 yıl önce ortaya koyduğu bazı sonuçlar çok doğal karşılanıyor bazıları üzerindeki tartışmalar da hala sürüyor. Kitabın yayınladığı 50. yılını anmak amacıyla, aynı bölüm başlıkları kullanılarak her konu uzmanlara yeniden hazırlanmış* Petrolojinin 50 yılda yaptığı ilerlemeyi görmek açısından olduğu kadar, magmatik kayaların petrolojisi üzerine en yeni bilgileri bir araya getirmesi açısından çok yararlı bir eser* Önemli konu başlıkları şunlar: sülfit sınıflarının karışmazlığı, silikat sistemlerinde kristalleşme, tepkime kuralı, bazaltik magmanın kristalleşmesi, uçucu bileşenlerin önemi, petrojeniz ve yer kürenin fiziki.

PETROLEUM GEOCHEMISTRY AND GEOLOGY

*J. M. HUNT, 1979
Freeman, San Francisco, 617 sayfa.*

Petrolün oluşumunun ve evriminin aydınlatılmasında jeokimya önemli yardımcılarından biri olmaktan. Organik maddeden korojen, ke-

rojenden petrole ve doğal gazla olan evrim jeokimyasal açıdan tanımlanabiliyor ve ayıklanabiliyor. Bu tanımlar ve açıklamalar yardımıyla da günümüzde petrol aramalarında jeokimyasal yöntemler kullanılması giderek artmakta. Bu kitapta petrolün oluşumu, jeolojisi ve arama yöntemleri jeokimyaya ağırlık verilerek ele alınmış. Eser dört bölüme ayrılıyor, Birinci bölümde karbon ve canlıların kökeni ile petrolün bileşimine; ikinci bölümde petrolün oluşumu, doğal gazın oluşumu ile göç ve birikimi; üçüncü bölümde ana kaya ve rezervuar kayaya; dördüncü bölümde ise yüzeysel aramalar, yeraltı aramaları, ham petrolün kolerasyonu ve bölgelerin petrol potansiyeli açısından değerlendirilmesine yer verilmiş. Eser bir ders kitabı olarak düzenlenmiş, her konunun sonuna kısa bir Özet ve ilgili okumalar listesi eklenmiş. Petrol jeolojisi ve jeokimyası ile ilgilenenler için yararlı olabilecek bir kitap«

ECONOMIC MINERAL DEPOSITS, 3rd, Edition

*M. U. JENBEN ve A. M. BATEMAN, 1979
Wiley, New York, 593 sayfa.*

"Economic Mineral Deposits (Ekonomik Mineral Yatakları)" adlı kitabın ilk baskısı 1942 de, ikinci baskısı 1950 de yayınlanmıştı. Maden yatakları dersleri için temel kitap niteliğini uzun yıllar koruyan bu kitap, yeni verilerin ışığında yeni kuramların ortaya konması, yeni yatakların bulunması, yeni işletme yöntemleri ve kullanım alanlarının ortaya çıkması ile güncelliğini yitirmekteydi. Prof. Dr. Jensen, Bateman'ın sınıflamasını ve kitabın

yapısını koruyarak, fakat 1950 den sonraki yenilikleri derleyerek oldukça hacimli ve doyurucu bir üçüncü baskı hazırlamış* Kitap dört bölümden oluşuyor: (1) ilkeler, (2) mineral yataklarının oluşumu, (3) metalik mineral yatakları, (4) endüstriyel mineraller* Maden yatakları demlerinde öğrencilere, maden yataklarının araması ve işletilmesi konularında yerbilimcilere gerekU olabilecek bir kaynak niteliğinde.

TAS ABİ GEOMETRİ VE TEKNİK ÇİZİM

ALİJİ, GÖZÜBOL ve S.O. ERÖSKAY, 1980

istanbul üniversitesij Yerbilimleri Fakültesi Yayınlan, 127 s.

Prof* Dr, S. O. Eroskay ve Dr, A, M, Gözübol, topografik haritaların ve jeoloji haritalarının hazırlanmasının temellerini oluşturan tasarı geometri ve teknik çizim konularını yerbilimcilere yararlı olacak biçimde işlemişler* Kitapta ele alınan konular şunlar: Çim araç ve gereği gizimin unsurları, izdüşüm sistemleri, haritalar, blok diyagramlar ve eşlenik dik izdüşümler sistemi. Her konunun açıklanmasında şekillerden yeterince yararlanılmış. Çözümlü uygulamalar ve örnek haritalar kitabı tamamıyor. Yerbilimlerinin tüm dallarında öğrenim yapanların yararlanabilecekleri bir eser.

MİJME OF BOCK FORMING MINEALS IN THIN SECTION

WS, MACKENZIE ve G* GUILFORD, 1980
Longman, London, 98 s,

En yaygın ve en önemli kayaş oluşturan minerallerin optik özellikleri, ince kesitte paralel ve çapraz nikoller altında görünüşleri renkli fotoğraflarla birlikte verilerek bir atlas oluşturulmuş. Minerallerle ilgili olarak verilen optik özellikler kısa sayılabilir, fakat kuManüan fotoğraflar renk, baskı kalitesi ve minerali tanıma açısından çok güzel. Optik mineraloji ve petrografi derslerinde, araştırmalarda, petrografik tanımlama çalışmalarında, minerallerin ince kesitte petrografik mikroskop altında tanınması açısından çok yararlı olabilecek bir el kitabı

TÜRK BİLİM TABİHİ BIBUYOGRAFYASI (1850 - 1981)

A, KAZANOIGİL ve V. 80LÖK, 1981

İsianul üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Yayınlan, SS8 a,

Prof. Dr, A. Kamneigü ve Doç. Dr* V* So-İok'un hazırladıkları bu bibliyografya, çeşitli bilim dallarının tarihsel gelişmesine ilişkin yayınları bir araya getiriyor. Eserde, astronomi, matematik, fizik, kimya, botanik, zooloji, jeoloji, fiziki coğrafya, ormancılık, mühendislik, teknik bilimler, tıp, eczacılık, diş hekimliği, veteriner hekimlik ve ziraat dallarında, bu bilim dallarının ülkemizdeki tarihi, bilimsel kurumlarımızın gelişmelerinin tarihi, bilim dallarına ait bibliyografyalar, bilim adamlarının biyografileri ve bilim dalları sözlükleri konularını içeren yayınlar derlenmiş. Eser üç bölümden oluşuyor: (1) alfabetik sıraya göre düzenlenmiş yazar adları ve yazarın konu ile ilgili yayınları, (2) yazar dizini, (8) biyografiler, bibliyografyalar, tezler, kitaplar, konular dizinleri. Bibliyografyada, jeofizik dalında 1, jeoloji dalında 18, jeomorfoloji dalında 1, madencilik dalında 5 yaym yer alıyor.

TÜRKİYE TEBBİUMLEATT BİBLİYOGRAFYASI (1835 1015)

B, BRINKMANN, 1981

TÜBİTAK Yayınlan, 492 8.

TÜBİTAK Türkiye Yerbilimleri BibUyografyasının 1, bölümünü yayınladı, Prof, Dr, R, Brinkmann*ın hazırladığı bu bölümde Türkiye dışında yayınlanmış Türkiye ile ilgili yerbilimleri yayınları yer alıyor. Eser 4 bölümden oluşuyor: (1) okuyucular için açıklamalar, (2) üsteler. dergi adları kısaltmaları, terim kısaltmaları, bazı Türkçe sözcüklerin yabancı dil karşılıkları, konular, Türkiye ile ilgili sürekli bibliyografyalar, Türkiye çevresi ile ilgili bibliyografyalar, (8) alfabetik sıraya göre düzenlenmiş yazar adları ve yazarın yayınları, (4) dizinler- konu, coğrafya, fosiller, mineral ve kayaçlar. Her yerbilimcinin eli altında bulunması gerekli bir kitap, Türkiye Yerbilimleri Bibliyografyası'nın 2, bölümü Prof, Dr, O, Erol tarafından hazırlanıyor ve Türkiye'de yayınlanmış yayınları içerecek,

Yayın Tanıtma Kesesini Hazırlayan: Ayhan ERLER, ÖDTÜ, Ankara